

ชื่อผลงานทางวิชาการ: การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง

สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21

ชื่อผู้เสนอผลงาน : นายสันติธรณะ นามวงษา

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 4) เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (The research and development:R&D) ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 3 คน และ ครู (ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้) จำนวน 9 คน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครู จำนวน 101 คน (ไม่ซ้ำกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้) รวมทั้งสิ้น 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง ความต้องการจำเป็นสำหรับโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 และ แบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามทั้ง 2 เรื่อง มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 กับความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Coefficient และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้และนวัตกรรม 4) ทักษะชีวิตและการทำงาน 5) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ 7) การประเมินทักษะ มีความจำเป็นอยู่ในระดับ “มาก” ส่วนการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และมีค่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา Cronbach เท่ากับ 0.991 ในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment coefficient รูปแบบการบริหารงานวิชาการ

กับโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่ามีตัวแปรทั้ง 2 ตัว ส่งผลต่อโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการสื่อสารในองค์กร (X_4) และด้านการนิเทศภายใน (X_5) จากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) พบว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายการกระจายของ Y (โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21) ได้ (R^2) เท่ากับ 0.569 แสดงว่าตัวแปร X_4 X_5 มีอิทธิพลต่อ Y เท่ากับ ร้อยละ 56.9 การสร้างสมการพยากรณ์รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 เมื่อผู้วิจัยค้นหากุ่มตัวแปรที่ดีที่สุด แล้วจึงนำกลุ่มตัวแปรเหล่านี้มาสร้างสมการถดถอยโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) สามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ ดังต่อไปนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.123 + 0.385 (X_4) + 0.328 (X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.413 (Z_4) + 0.362 (Z_5)$$

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง
สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงตระหนักดีว่าการศึกษายาวชนนั้นเป็นพื้นฐานอันสำคัญของประเทศชาติ ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล หากสังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาคดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนในทุก ๆ ด้านแล้ว สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาก้าวหน้าต่อไปโดยตลอด ” (พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2514) พระบรมราโชวาทที่พระองค์ท่านได้พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน เป็นหลักยึดให้หน่วยงานทางการศึกษาได้ตระหนัก ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง ระบบเศรษฐกิจ โลกที่มาพร้อมกับการอุบัติของภาคอุตสาหกรรมและวิชาชีพ ได้มอบโอกาสอันยิ่งใหญ่แก่ใครก็ตามที่มีทักษะในการใช้ประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจนี้ ตลอด 30 ปี ที่ผ่านมา การแข่งขันและความร่วมมือในระดับโลกเกิดขึ้นรวดเร็วจนน่าตกใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคเศรษฐกิจบริการที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ความรู้ และนวัตกรรมได้เข้ามาแทนที่ภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและได้เปลี่ยนวงการธุรกิจและการทำงาน งานใช้แรงงานต้องเปิดทางให้แก่งานใช้สมองและอาศัยปฏิสัมพันธ์ หรือแม้แต่ในกลุ่มงานแรงงานมีฝีมือก็ตาม เทคโนโลยีเข้ามาแทนที่การทำงาน ขณะเดียวกันก็ถูกใช้เพื่อช่วยพนักงานที่มีทักษะขั้นสูงให้เพิ่มผลผลิตได้มากขึ้นและสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น ผู้ที่สามารถปรับตัวและสร้างประโยชน์ให้องค์กร ผลิตภัณฑ์ และกระบวนการทำงาน ด้วยการใช้ทักษะด้านการสื่อสาร การแก้ไขปัญหา และการคิดเชิงวิพากษ์เพื่อปรับเปลี่ยนการทำงานและมีผลงานตามความคาดหวังขององค์กรก็จะได้รับผลตอบแทนจากเศรษฐกิจที่ก้าวหน้า อุตสาหกรรมและบริษัทที่มีนวัตกรรม และตำแหน่งงานที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สัญญาประชาคม (Social contract) ที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของศตวรรษก่อนได้มลายไปจนหมดสิ้น ความสำเร็จในโรงเรียนไม่ได้รับประกันว่าจะมีงานหรืออาชีพไปตลอดชีวิตดังที่เคยเกิดกับคนในยุคก่อนหน้า สัญญาประชาคมยุคใหม่แตกต่างจากยุคก่อนมา กล่าวคือ คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้เท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้เราสามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้นทักษะแห่งศตวรรษใหม่จึงเป็นใบเบิกทางสู่การเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจ ส่วนคนที่ปราศจากทักษะดังกล่าวก็ต้องจมปลักอยู่กับงานที่ใช้ทักษะต่ำและค่าจ้างถูก (James Bellanca and Ron Brandt, 2556) จากสังคมยุคเกษตรกรรมในศตวรรษที่ 18 เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมยุคอุตสาหกรรมในช่วงศตวรรษที่ 19 และ 20 ในระยะปัจจุบันกำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมยุคความรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ด้วยพลังขับเคลื่อนของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นความรวดเร็วที่นักวิชาการเห็นตรงกันว่าเพิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้น ในระยะถัดไปจะยิ่งทวีความรวดเร็วเป็นทวีคูณ นอกจากนั้น นักวิชาการบางท่านได้ทำนายก้าวไกลเป็นสังคมยุคนวัตกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาด้วย ทฤษฎีใหม่ๆ แนวคิดใหม่ๆ ถูกพัฒนาขึ้นเกิดกระบวนการทัศน์ใหม่เชิงเปรียบเทียบกับกระบวนการทัศน์เก่ามากมาย จุดมุ่งหมายพื้นฐานทางการศึกษาคือการเรียนรู้เพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สามารถดำรงชีพอยู่ในโลกตามยุคสมัยได้อย่างมีคุณภาพ เมื่อสังคมเปลี่ยน กระบวนทัศน์ทางการศึกษาเปลี่ยน นักวิชาการหลายท่านเห็นตรงกันว่า หากยังหลงติดอยู่กับสิ่งเก่าที่เคยใช้ได้ผลในยุคเก่า ย่อมจะส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่สอดคล้องกับโลกที่เป็นจริงทั้งในปัจจุบันและในอนาคตที่จะยิ่งเข้มข้น

ขั้น การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ (Perspectives) จากกระบวนทัศน์เดิม (Tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New paradigm) ที่ให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การภูมิใจตนเอง และการตระหนักในสภาพแวดล้อม และเหนืออื่นใด คือ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (Ability to handle knowledge effectively in order to use it creatively) ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาผู้เรียนเพื่ออนาคต ให้นักเรียนมีทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก (Optimism) ที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข (วิโรจน์ สารรัตน์,2556) โดยการศึกษาไทยในอนาคตในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยควรจะกำหนดแนวทาง การจัดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการบูรณาการการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกันโดยการกำหนดนโยบาย และกฎหมายการศึกษาตลอดชีวิต กำหนดองค์กรรับผิดชอบ โดยมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กำหนดการเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน และต้องมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความสะดวกในเรื่องของสถานที่ และเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ (สัมมา ธรณีย์,2560)

โรงเรียนในรูปแบบของศตวรรษที่ 21 นั้นมีแนวคิดที่มีพื้นฐานหลักการ คุณภาพ(Quality) กับความเท่าเทียม (Equality) ในเวลาเดียวกัน การปฏิรูปการศึกษาของประเทศกำลังพัฒนาจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของปริมาณ แต่สำหรับการปฏิรูปการศึกษาของประเทศพัฒนาแล้วที่กำลังฝ่าฟันเพื่อจะเป็นสังคมยุคหลังอุตสาหกรรมนั้น มีหลักการพื้นฐานที่จะกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการปฏิรูปการศึกษาไปที่ การเรียกร้องคุณภาพกับความเท่าเทียมในเวลาเดียวกัน สิ่งที่จะช่วยบ่งชี้หลักการพื้นฐานเหล่านี้ได้อย่างตรงประเด็นที่สุด คือการสำรวจความสามารถทางการศึกษานานาชาติ (Programme for International Student Assessment:PISA) จากการสำรวจ PISA ความสำเร็จทางด้านการศึกษาในหลาย ๆ ประเทศที่ได้รับการประเมินเป็นระดับท็อป (Top level) อย่างฟินแลนด์ แคนาดา และออสเตรเลีย เป็นต้นั้น ทุกประเทศล้วนเป็นผลลัพธ์จาก การเรียกร้องคุณภาพกับความเท่าเทียมในเวลาเดียวกัน โรงเรียนจึงได้รับบทบาทในการเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมของชุมชนพื้นที่และยังกลายเป็นสถานที่ที่ครูได้เรียนรู้ร่วมกันในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional learning community) (ซาโต มานาบุ,2559)

ในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นโอกาสที่ดีที่สุดที่จะพูดและทำในเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ หรือปฏิรูปการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือชั้นเรียนก็ตาม ข้อแรกที่เราเห็นชัดเจนในปัจจุบัน คือข้อเรียกร้องที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียนเริ่มตกลึกในวงการศึกษาระดับสูงและวงสังคมมากขึ้น ปรากฏการณ์ทางการศึกษาหลายประการไม่ว่าจะเป็น ผลการสอบ PISA ผลการสอบ O-NET ผลการประเมินวิเคราะห์ขององค์กรนานาชาติ เช่น World economic forum ของบริษัท Pearson เป็นต้น ตลอดจนประสบการณ์และหลักวิชาการของคนไทยกันเอง สะท้อนว่าเราจำเป็นต้องให้ความสำคัญและสนใจต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและของการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ผู้เรียนใหม่ผู้เรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งก็จะหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ นั่นเอง ข้อที่สอง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของคุณภาพและกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ได้คุณภาพมีมากขึ้นและชัดเจนขึ้น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจังขึ้น ข้อที่สาม วิชาชีพที่เป็นวิชาชีพที่จะดูแลหลัก คือวิชาชีพครูก็มีความพร้อมขึ้นมาก มีคนสนใจในอาชีพครูมากขึ้น ข้อที่สี่ ผู้สมัครเข้าเรียนทางสาขาการศึกษาเป็นคนที่มีความสามารถสูง

เรียนเก่งมากขึ้น ข้อที่ห้า โอกาสการทำงานในวิชาชีพครูหรือเรียกง่าย ๆ ว่าจบครูแล้วโอกาสได้งานมีสูงมาก ในขณะที่วิชาชีพและโอกาสการทำงานในวิชาชีพอื่น ๆ เห็นได้ชัดมากกว่าหางานยากขึ้น ยิ่งในอนาคตการแข่งขันสูงขึ้นเรื่อย ๆ โอกาสของการหางานก็ยากขึ้นตามมา ข้อที่หก ระบบค่าตอบแทนในวิชาชีพครู ปัจจุบันก็ไม่น้อยกว่าวิชาชีพอื่น ที่สำคัญคือ มีรายได้อื่นเข้ามาเสริมอีกถ้าเขามีความสามารถเช่น เงินวิทยฐานะ ซึ่งทำให้วิชาชีพครูเมื่อรวมเงินเดือนโดยรวมแล้วสูงกว่าวิชาชีพอื่น แม้ไม่มากแต่ก็มีความหมาย ข้อสุดท้าย หลายเรื่องในวิชาชีพครูได้รับการปฏิบัติที่ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ ทั้งในแง่ทางก้าวหน้า ในแง่บทบาทที่มีต่อสถานศึกษา ชุมชนก็มีความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น คนที่มีความสามารถ ขยันทำงาน เอาจริงเอาจังในสายการสอนมีความก้าวหน้าเช่นกันกับสายบริหาร ครูรุ่นใหม่เองจำนวนไม่น้อยก็ไม่สนใจงานบริหารอีกต่อไป แต่สนใจความเป็นครูจริงจังขึ้น (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์,2558)

การบริหารเป็นกระบวนการที่มีการจัดระเบียบอย่างเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือสามารถเชื่อถือได้ เพราะมีหลักเกณฑ์ที่มาจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหารดังนั้นการบริหารจึงเป็นศาสตร์ทางสังคมและเมื่อพิจารณาด้านการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติจริงที่ต้องอาศัย ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะเฉพาะด้านของผู้บริหารที่จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จนั้นคือความเป็นศิลป์ โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่มีทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรผู้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องมีความเป็นศาสตร์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือและสร้างความเป็นเลิศในการบริหารและต้องมีความเป็นศิลป์ในการบริหารจัดการกับคนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรและและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน(จารุณี แก้วเอี่ยม,2557)

ดังนั้น ในการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขสู่โรงเรียนในรูปแบบของศตวรรษที่ 21 การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการบริหารการศึกษาจึงต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ในเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการ จึงมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ทันทต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะได้รับความไว้วางใจ การยอมรับนับถือจากชุมชน สังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21
2. เพื่อพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21
4. เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (The research and development:R&D) ในการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ครู จำนวน 156 คน โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น รวมทั้งสิ้น 159 คน

2) กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง R.V. Krejcie และ D.W.Morgan (1970 อ้างถึงในมาเรียม นิลพันธุ์,2558) แล้วทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)รวมกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 113 คน รายละเอียดดังนี้

(1) กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู (ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้) จำนวน 9 คน

(2) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครู จำนวน 101 คน (ไม่ซ้ำกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้)

4.2 ขอบเขตระยะเวลา ปีการศึกษา 2558

4.3 ขอบเขตเนื้อหา

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการ

ตัวแปรตาม คือ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21

5. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรม กระบวนการ สิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ก่อให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียน มีการปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการประสานงานร่วมกันของทุกคน

5.2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการ หมายถึง องค์ประกอบที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นจากเทคนิคการบริหารจัดการยุคใหม่ ที่นำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการแล้ว ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถพัฒนา

หลักสูตร ส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรม ความสามารถในการจูงใจ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นแบบอย่างที่ดี ทำงานเป็นทีม สร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก สร้างพื้นที่การเรียนรู้ นิเทศติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชนและสร้างประโยชน์ต่อสังคม

2) ด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดถึงแนวทางกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจแนวทางในการปฏิบัติ การกำกับติดตาม การติดต่อสื่อสาร ประเมินความก้าวหน้าไปสู่การพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

3) ด้านการมีส่วนร่วมบริหารการศึกษา หมายถึง การระดมความคิดที่หลากหลายในการบริหาร การถ่วงดุลอำนาจ การประสานงานที่ดี การตัดสินใจอย่างมีคุณค่า ร่วมกันในการออกระเบียบ กติกาในการทำงานร่วมกัน สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการสื่อสารในองค์กร หมายถึง การรับทราบถึงนโยบาย เป้าหมาย จัดระบบในการทำงานร่วมกัน การสื่อสารสองทาง การสร้างความไว้วางใจในการทำงานร่วมกัน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ สร้างความเข้าใจ ชักจูงโน้มน้าวความเชื่อที่ตนคติ จากการสื่อสาร

5) ด้านการนิเทศภายใน หมายถึง การกำกับติดตามที่มีระบบ และกลไกที่มีประสิทธิภาพ สนองต่อความต้องการและความจำเป็นในการดำเนินงาน ร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สร้างความคุ้นเคยในการทำงานร่วมกัน สร้างกำลังใจให้คำแนะนำ ในการแก้ไขปัญหาการสอนร่วมกัน

5.3 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 หมายถึง ลักษณะตัวบ่งชี้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาแนวทางที่ใช้ส่งเสริมการเรียนการสอน การประเมินทักษะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้จิตสำนึกต่อโลก มีทักษะชีวิตและการทำงาน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ค้นหาข้อมูลความรู้ สร้างสรรค์แนวทางปฏิบัติใหม่ มีความฉลาดทางอารมณ์ มีคุณธรรม จริยธรรมมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2) ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน การรับฟังความคิดเห็น การเชื่อมั่นในศักยภาพของคน ยอมรับในความสามารถของกันและกัน ร่วมกันกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่ความองกวมของจิตวิญญาณความเป็นครู ร่วมกันพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

3) ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม หมายถึง ที่เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การ

มีปฏิสัมพันธ์ การลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในชีวิต การทำงานเป็นทีม การมีทักษะความรู้ ทักษะการคิด แก้ปัญหา ส่งเสริมนวัตกรรม สร้างสรรค์ มีการสื่อสารและสร้างความร่วมมือในการทำงานอย่าง มีประสิทธิภาพ รักษาคุณภาพของสภาพแวดล้อม พัฒนาทักษะการเรียนรู้บูรณาการ เชื่อมโยงการเรียนรู้กับ คนทั่วโลก นำไปสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4) ด้านทักษะชีวิตและการทำงาน หมายถึง การแสดงออกถึงทักษะในการดำรงชีวิต ที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์กันซึ่งหน้าหรือผ่านโลกออนไลน์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็น พลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีศักยภาพในการสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้และการทำงานให้ สำเร็จ มีจริยธรรม มารยาทในความสัมพันธ์แบบออนไลน์ทั่วโลก

5) ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการสื่อสาร หลากหลาย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีผ่านทางโซเชียลมีเดีย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อ มีความเชี่ยวชาญตามความ สนใจ เป็นเจ้าของการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทั่วโลก

6) ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ หมายถึง สภาพที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วย ตนเอง มีอิสระ ทำงานเป็นทีม มีการเชื่อมโยงกับคนอื่น มีพื้นที่การเรียนรู้สำหรับทำงานร่วมกัน มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีห้องที่ใช้ในการเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นลานการเรียนรู้ที่สามารถปรับเปลี่ยน ได้ง่ายและมีเทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

7) ด้านการประเมินทักษะ หมายถึง การติดตามผลการเรียนรู้ ความเข้าใจ การสร้างสรรค์ การสำรวจ และการแบ่งปัน โดยการมีส่วนร่วม เพื่อดูความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะการเรียนรู้ การคิด ทักษะชีวิต สามารถถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ ปรับปรุงให้ดีขึ้น นำไปสู่ความสำเร็จของทีม

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 โรงเรียนมีรูปแบบ การบริหารงานวิชาการที่เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะ ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีทักษะแห่งอนาคตใหม่

6.2 โรงเรียนนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท ในศตวรรษที่ 21

6.3 ครูได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนให้สามารถดำรงอยู่ในศตวรรษที่ 21

6.4 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะแห่งอนาคต เพื่อสามารถเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยใน การแข่งขันกับนานาชาติได้

7. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 4) เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (The research and development:R&D) ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 3 คน และครู (ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้) จำนวน 9 คน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูจำนวน 101 คน (ไม่ซ้ำกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้) รวมทั้งสิ้น 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามเรื่อง ความต้องการจำเป็นสำหรับโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 และแบบสอบถามเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ(Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 2 เรื่อง มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 กับความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Coefficient และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

7.1. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 ดังนี้

7.1.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 มีความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้และนวัตกรรม 4) ทักษะชีวิตและการทำงาน 5) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ 7) การประเมินทักษะ โดยภาพรวมมีความจำเป็นอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า การพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “มาก” รองลงมาคือชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “มาก” ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “มาก”

7.1.2 สรุปผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับ “มาก” รองลงมา คือการสื่อสารในองค์กร มี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดอยู่ในระดับ “มาก” รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 จากแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา Cronbach เท่ากับ 0.991

7.1.3 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับ “มาก” รองลงมา คือการสื่อสารในองค์กร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดอยู่ในระดับ “มาก”

7.1.4 สรุปผลการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment coefficient ระหว่างตัวแปรที่วิจัย โดยผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย 2 ตัวแปร คือ 1) ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการ และ ตัวแปรตาม คือ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment coefficient รูปแบบการบริหารงานวิชาการ กับโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือด้านการสื่อสารในองค์กร “มีความสัมพันธ์กันมาก” รองลงมาคือ ด้านการนิเทศภายใน “มีความสัมพันธ์กันมาก” ส่วนด้านการมีส่วนร่วมบริหารการศึกษา “มีความสัมพันธ์กันน้อย” ด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ “มีความสัมพันธ์กันน้อย” ตามลำดับ และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ “มีความสัมพันธ์กันน้อย” สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise Multiple Regression Analysis) ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 โดยทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อเพิ่มรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ทีละด้าน พบว่า ตัวแปรต้น (X) 2 ตัวแปร จากจำนวนทั้งหมด 5 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณตั้งแต่ 0.736 ถึง 0.754 นั่นคือ เมื่อใส่ปัจจัยด้านการสื่อสารในองค์กร (X₄) เพียงตัวเดียวเข้าไปในสมการ จะมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ เท่ากับ 0.736 และเมื่อเพิ่มด้านการนิเทศภายใน (X₅) เข้าไปในสมการมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ เท่ากับ 0.754 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัว ส่งผลต่อโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 จากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) พบว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายการกระจายของ Y ได้ (R²) เท่ากับ 0.569 แสดงว่าตัวแปร X₄X₅ มีอิทธิพลต่อ Y เท่ากับ ร้อยละ 56.9

การสร้างสมการพยากรณ์รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 เมื่อผู้วิจัยค้นหากลุ่มตัวแปรที่ดีที่สุด แล้วจึงนำกลุ่มตัวแปรเหล่านี้มาสร้างสมการถดถอยโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) สามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ ดังต่อไปนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.123 + 0.385 (X_4) + 0.328 (X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.413 (Z_4) + 0.362 (Z_5)$$

8. อภิปรายผลการวิจัย

โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้และนวัตกรรม 4) ทักษะชีวิตและการทำงาน 5) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ 7) การประเมินทักษะ มีความจำเป็นอยู่ในระดับ “มาก” สอดคล้องกับ

ปริชาติ ชมชื่น (2555) พบว่า แนวคิดและข้อมูลเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบหลักในการบริหารงานวิชาการ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การวางแผนและพัฒนากองเสริมทางวิชาการ 5) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) การนิเทศภายใน และ 7) การวัดและประเมินผล ส่วนการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา Cronbach เท่ากับ 0.991 สอดคล้องกับพรเทพ สรนนท์ (2556) พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการนั้นสามารถนำไปใช้ได้ในการบริหารงานวิชาการได้จริงรวมทั้งการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย มากที่สุด ในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” สอดคล้องกับ วิไลดา เรืองเจริญ (2558) พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทั้ง 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ มาก รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก และผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากและในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment coefficient รูปแบบการบริหารงานวิชาการ กับโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สู่ศตวรรษที่ 21 พบว่า มีตัวแปรทั้ง 2 ตัว ส่งผลต่อโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง สู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการสื่อสารในองค์กร และด้านการนิเทศภายใน สอดคล้องกับวิภา ทองหง่า (2554) พบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ คือ (1) การประกันคุณภาพการศึกษา (2) การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน (3) การนิเทศการศึกษา (4) การแนะแนวการศึกษา (5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ (6) สื่อการเรียนการสอน 2) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสื่อการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และมีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับการประกัน

คุณภาพการศึกษาโดยส่งผ่านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย จากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) พบว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายการกระจายของ Y ได้ (R^2) เท่ากับ 0.569 แสดงว่า ตัวแปร $X_4 X_5$ มีอิทธิพลต่อ Y เท่ากับ ร้อยละ 56.9

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ในการบริหารวิชาการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ศตวรรษที่ 21 ให้เน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

9.2 .ควรนำหลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ของเดมिंग (Deming Cycle) มาใช้ในการบริหารงานวิชาการ

บรรณานุกรม

- จรรณี แก้วเอี่ยม.(2557).เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา:กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ
สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ.พิมพ์ครั้งที่ 2.สงขลา:ซานเมืองการพิมพ์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์.(2558).ศิลปะการสอน เพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพฯ:
บริษัท วีพรีนท์.
- ชาโต มานาบุ.(2559).การปฏิรูปโรงเรียน แนวคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” กับการนำทฤษฎีมา
ปฏิบัติจริง.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- ปรีชาติ ชมชื่น. (2555). การศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มี
ประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2546).การบริหารงานวิชาการ.กรุงเทพฯ:ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช.(2545).84 คำสอนของพ่อ สิ่งที่อยู่ในหลวงมอบให้
ปวงชนชาวไทย.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์คิดดี.
- พรเทพ สรนนท์. (2556). ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลสุวรรณภูมิ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และเพียววี ยินดีสุข. (2558).การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน.(2558).ปฏิรูปการเรียนรู้:ปฏิรูปการศึกษากลับทางจากล่างขึ้นบน.พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ:บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ่ง จำกัด.
- มาเรียม นิลพันธุ์.(2558).วิธีวิจัยทางการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 9.นครปฐม:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต.(2553).การจัดการศึกษาท้องถิ่น: โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย.
กรุงเทพฯ:บริษัทบูค พอยท์ จำกัด.
- วิภา ทองหง่า.(2554).รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.ดุษฎีนิพนธ์
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลดา เรื่องเจริญ.(2558).ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิโรจน์ สารรัตน์.(2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21.
กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์.(2555).เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ.พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมมา ธนินิธย์, (2560).หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 4.กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.
- สุธาทิพย์ งามนิล.(2552). ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2550). แนวทางการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อรารณ สมบูรณ์.(2557).ศึกษารูปแบบการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเขต 20.วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อุทัย บุญประเสริฐ.(2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. ศูนย์ตำราและ เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

James Bellanca and Ron Brandt.(2556).ทักษะแห่งอนาคตใหม่:การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเพ่นเวิลด์ส.